

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4320/2018
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Радивојевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Ристо Лекић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2379/18 од 11.04.2018. године, у седници одржаној 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2379/18 од 11.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 41013/2013 од 22.12.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је уговорима о поклону, овереним пред Трећим општинским судом у Београду Ов ../03 од 27.10.2013. године, Ов ../08 од 29.07.2008. године и Ов ../07 од 12.12.2007. године, закљученим између тужиоца и сада пок. ВВ, повређен нужни наследни део тужиоца, те да се утврди да је тужиочев нужни наследни део 1/4 идеалних делова целокупне заоставштине сада пок. ВВ, као и да се утврди право власништва тужиоца на 1/4 идеалних делова непокретности, становима у ... и то у ... бр. ..., уписан у ЛН ... КО ... и два стана у Ул. ..., уписани у ЛН ... КО ..., како је изреком наведено. Ставом другим изреке, одбијен је предлог тужиоца да се одреди привремена мера забраном туженом или сваком другом лицу које тужени овласти продаја и оптерећење, као и свако друго располагање са 1/4 идеалних делова на наведеним становима, до правноснажног окончања овог поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 97.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2379/18 од 11.04.2018. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и

погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11, 55/14, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су рођена браћа, а мајка парничних странака је преминула ...2010. године. Тужбом поднетом суду 05.11.2013. године, тужилац је тражио утврђење да му је повређен нужни део и право својине на 1/4 спорних станова, којима је њихова мајка, сада пок. ВВ располагала за живота уговорима о поклону у корист туженог. Наиме, сада пок. ВВ је туженом, као сину, поклонила три стана у ..., на основу уговора о поклону које је оверила код Трећег општинског суда у Београду и то 23.10.2003. године, 29.07.2008. године и 12.12.2007. године, а ради се о стану у ... улици бр. ..., површине 61 м², стану у ... улици бр. ..., површине 43 м² и стан у ... улици бр. ..., површине 22 м². На основу наведених уговора о поклону тужени је укњижио своје право власништва на предметним становима у Јавни регистар права на непокретностима. Из изјаве мајке парничних странака, сада пок. ВВ, оверене пред Трећим општинским судом у Београду 15.09.2008. године, произлази да се одриче сина АА због његовог непримереног понашања према родитељима. Утврђено је и да је против тужиоца – АА вођен кривични поступак због насиља у породици учињен према мајци, али да је поступак обустављен због апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и постављеног тужбеног захтева, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Одредбом члана 42. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/96, 101/03), прописано је да нужни део је повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе, мања од вредности наследниковог нужног дела.

Одредбом члана 43. истог закона, прописано је да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право). На захтев нужног наследника суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права који чине заоставштину (стварно право). Одредбе претходних ставова важе само ако оставилац у завештању не одреди природу нужног дела.

Имајући у виду садржину цитираних одредаба Закона о наслеђивању следи да наследник има право на новчану противвредност нужног дела с обзиром на облигациону правну природу права на нужни део која је као таква установљена овим законом. За преображај права на нужни део из облигационоправне у стварноправну

природу, битно је постојање околности на страни нужног наследника који такав захтев поставља и неопходност њиховог вредновања, а које се односе на: карактер добара завештаних трећим лицима или поклоњених; постојање, трајање заједнице живота између оставиоца и нужног наследника, као и личне имовинске прилике нужног наследника.

Тужбом у овој правној ствари тужилац захтева утврђење повреде права на нужни део и измену уговора о поклону који је за живота његова пок. мајка ВВ закључила са другим сином ББ, братом тужиоца, овде туженим. Тако постављеним захтевом промењена је правна природа права на нужни део, уместо облигационог права дат му је стварно правни карактер. За промењену правну природу права на нужни део тужилац ни у тужби, а ни током поступка није навео оправдане разлоге у смислу постојања трајања заједнице живота, личне имовинске прилике, нити је предложио извођење доказа на основу којих би се могло утврдити постојање разлога за досуђивање нужног дела као стварног. У тој ситуацији требало је да у односу туженог истакне облигационо правни захтев – за исплату накнаде новчаног износа противвредности нужног дела, а што је тужилац пропустио да учини. Суд по службеној дужности није у обавези да утврђује оправданост разлога за признавање нужног наследног дела као стварног права, а код чињенице да тужилац на ове околности није предложио доказе у смислу члана 231. ЗПП, то по оцени Врховног касационог суда правилно нижестепени суд одбио тужбени захтев тужиоца.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци, без детаљног образлагања ревизијске одлуке у смислу члана 414. став 2. ЗПП, с обзиром да се у ревизији понављају жалбени разлози које је другостепени суд правилно оценио, а образлагањем ревизијске одлуке не би се постигло ново тумачење права, нити допринело уједначеном тумачењу права.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**